

„...közvetett jelre várva”

BAJCSI CECÍLIA VERSEI ELÉ

A fiatal költő *Állatkert* című verséből való a fenti idézet, amely pontosan, egyetlen karikába lendülő grafit vonallal határozza meg — bár szándéktalanul — a költői figyelmet. Nem közvetlen jelre vár a költő; a közvetlen jel annyi, mint látvány, indíték, tárgy. Várni a közvetett jelekre lehet, amelyek vagy jönnek vagy nem, de ha nem is jönnek, várni kell, mert jöhetnek. És már érezni, hogy akkor testet-lelket megpróbál ez a várakozás, hogy benső összpontosítás zárhatja le a szemeket e bizonytalanságban, sőt, talán bent, csak bent bukkanhat föl a jel, mozdíthatja meg a lélek altalaját; nincs más lényegesebb funkciója a költőnek a várakozásnál. E „haszontalanság” kegyelmi befektetés. Ez az alkalmasság, a készenlét ideje. Ha ebben nem — akkor már semmiben sem. Mert egy biztos: gazdag, alig sejtethető múltban s létretegekben megmerült gyökérrzellemmel érkezik majd az a jel, sokkal többet hozva önmagánál, olyan meglepetéseket, a tudattalan fekete-arany moszatát, amely költő számára — adott pillanatban — mindent jelent.

Alig mozdul a vers ezután, máris a közvetlen jeleit fordítja felénk, amelyek épp oly fontosak, mint a közvetettek, mert közvetlenségük mögé rejtetik a közvetettséget, kirajzoltságuk mögé a sejtethőt, jelenlétükkel mutathatnak a távollevőre, meghittségükkel a törvény szerintire, testiességükkel az alig utolérhetőre: „Felettünk, / a sziklalépcsőkön szoptatnak a juhok.” És: „Itt tanulnak röpködni / a galambok.” Szoptatnak: bizonyító erejű, teljes körű, összefoglaló szó, ige, kép. Ez a fajta közvetlenség maga mögé gyűjt minden közvetettséget. Ez a cselekvés megszünteti a szétszórtságot, meleg valóságba ágyazza az intellektuálisat, teltségével elhallgattatja a kételkedést. Bajcsi Cecília már kezdetben tudja, milyen módon kell egybekapcsolni és szétválasztva egymás fölé rendelni, vonatkoztatni és ábrázolni a vers elemeit, kompozícióit, szavait.

Itt közölt verseit — a szakmájában is alaposan fölkészült ember — szelíd szuggesztivitása jellemzi. Jól lát és élesen fogalmaz, de ez az él — közelebbről szemlélve — párkány, amelyen megférnek a dolgok. Költői ideje lassú folyású, mivel átjárja a versépítmény mélyebb fekvésű síkjait is („Indulj, meleg, indulj a föld / alatt...”, *Ébredés*), ezért a szavai sehol sem bukdácsolnak egymáson, mégis szaporázzák; a takarékosan használt jelzők ugyanakkor kellően láttatják a képeket. Értelem vezérelte képzeletét tiszta vershelyzetek, leleményes áttételek hagyják maguk mögött: *József a kútban* „Belebotlott / utolsó szabadkozásaiba...”.

Költőnk 1959-ben született. Gyermekéveit Szigetmonostoron töltötte. Magyar—orosz szakos tanár, műfordító. Jelenleg az Akadémia Könyvkiadó lexikon-szerkesztőségében dolgozik. Verseket tizennégy éves korától ír. Nemes Nagy Ágneszt tekinti mesterének, mondhatni, életreszólóan. Kedves költői többen vannak; József Attila, Rilke, Mandelstam közöttük is az első helyeket foglalja el. Versei a *Mozgó Világban*, a *Vigiliában*, az *Újhold-Évkönyvben* jelentek meg, az *ÉS*-ben — Kalász Márton előszavával — nagyobb számban. *ÉBREDÉS* című első verseskötete a *Kozmosz-sorozatban* várja, hogy napvilágot lásson.

VASADI PÉTER